3° Πανελλήνιο Συνέδριο
Ιατρικής Φυσικής

27° Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο
Ακτινολογίας

Εκτεταμένη Παρουσία Αέρα στο Ανώτερο Γυναικείο Γεννητικό Σύστημα Μιμούμενη Απόφραξη Εντέρου

Χριστοδούλου Ευαγγελία, Γαραζιώτη Άννα-Σοφία, Βάλσαμος Ανδρέας

Κλινικό Εργαστήριο Ακτινολογίας, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών, Ρίο, Ελλάδα

30, 31 ΟΚΤ + 1 ΝΟΕ
2 0 2 6

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
- ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑ

Οργάνωση

ΕΦΙΕ
Ένωση Φυσικών Ιατρικής Ελλάδος

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ

Εισαγωγή & Μέθοδοι

Εισαγωγή

- Η παρουσία αέρα στο γυναικείο γεννητικό σύστημα συνήθως σχετίζεται με λοιμώδεις, φλεγμονώδεις, ιατρογενείς ή νεοπλασματικές καταστάσεις.
- Η stercoral colitis αποτελεί σοβαρή επιπλοκή της χρόνιας δυσκοιλιότητας σε ηλικιωμένους και μπορεί να οδηγήσει σε ισχαιμία, διάτρηση και σχηματισμό συριγγίων.
- Η νόσος Parkinson σχετίζεται με σημαντική γαστρεντερική δυσλειτουργία και σοβαρή δυσκοιλιότητα, αυξάνοντας τον κίνδυνο επιπλοκών.

Σκοπός

Παρουσίαση σπάνιου περιστατικού εκτεταμένης διάτασης του ανώτερου γυναικείου γεννητικού συστήματος με παρουσία αέρα, πιθανώς δευτερογενούς λόγω επικοινωνίας με το ορθό, σε ασθενή με επιπλεγμένη stercoral colitis.

Παρουσίαση περιστατικού

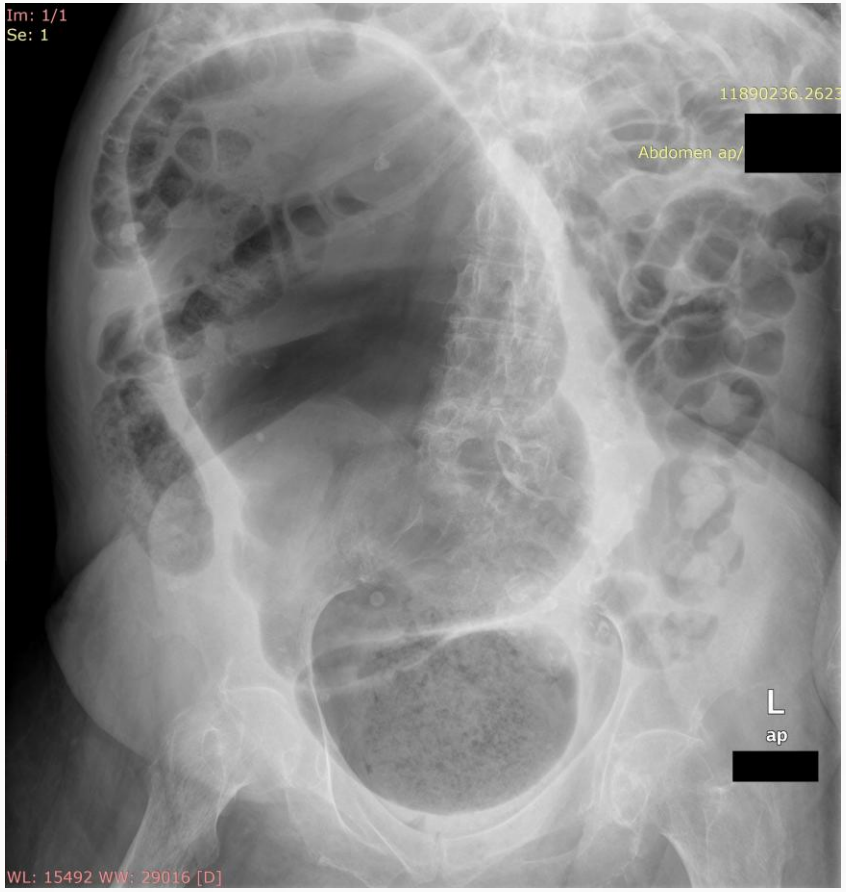
- Γυναίκα 85 ετών, κατακεκλιμένη
- Προχωρημένη νόσος Parkinson υπό μακροχρόνια αγωγή
- Ευθραυστότητα και καχεξία
- Έντονο, επίμονο κοιλιακό άλγος αρκετών ημερών
- Χρόνια, ανθεκτική δυσκοιλιότητα

Απεικονιστική διερεύνηση

ΤΕΠ
Κλινική υποψία απόφραξης εντέρου

→ **Ακτινογραφία κοιλίας** → **Αξονική τομογραφία**

Αποτελέσματα

Εικόνα 1. Ακτινογραφία κοιλίας (προσθιοπίσθια λήψη): σημαντικά διατεταμένος σωληνοειδής σχηματισμός με περιεχόμενο αέρα, εκτεινόμενος από την πύελο έως το δεξιό υποχόνδριο.

Ακτινογραφία κοιλίας

- Σημαντικά διατεταμένος, ακτινοδιαυγαστικός σωληνοειδής σχηματισμός με περιεχόμενο αέρα
- Εκτείνεται από την πύελο έως το δεξιό άνω κοιλιακό τεταρτημόριο

Αρχική ακτινολογική διαφορική διάγνωση

- Απόφραξη παχέος εντέρου
- Συστροφή

→ Ακολούθησε αξονική τομογραφία για διευκρίνιση της αιτιολογίας

Αποτελέσματα

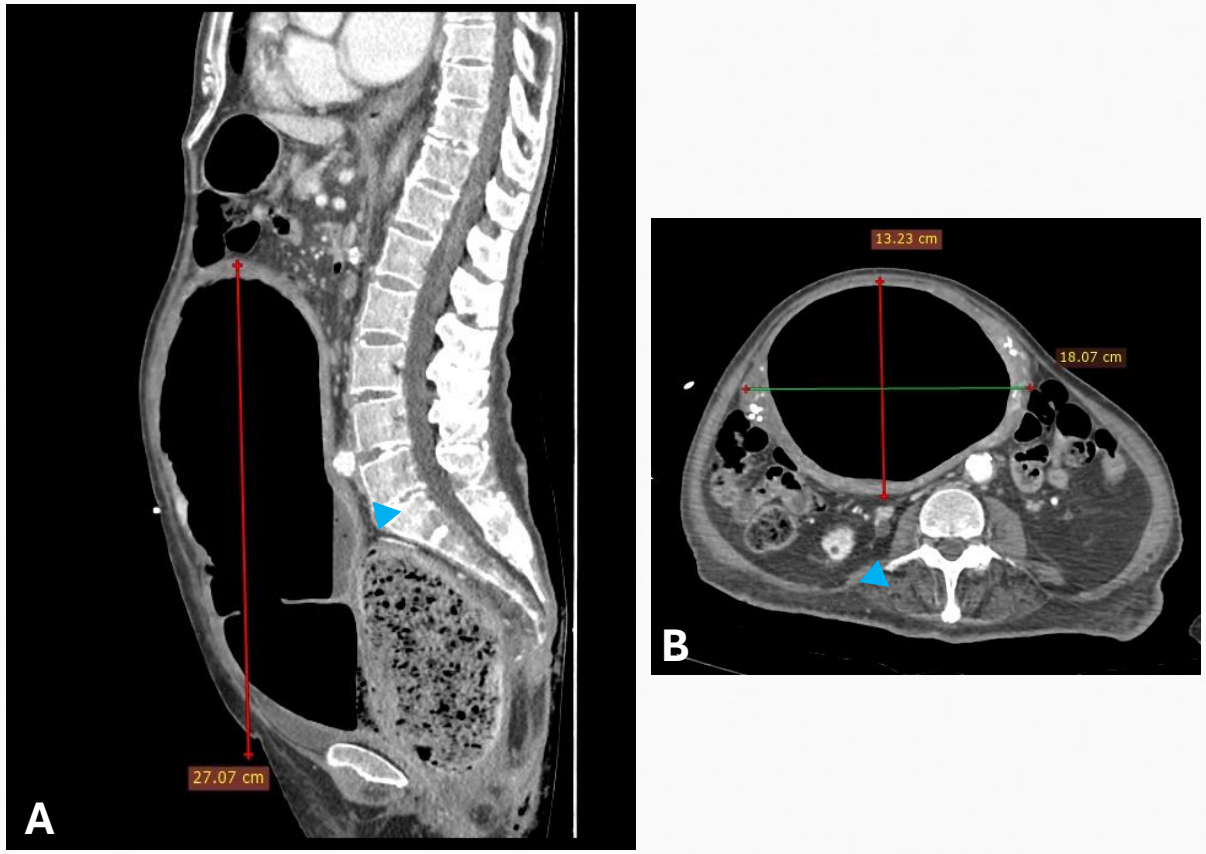
Αξονική τομογραφία κοιλίας

27 × 18 × 13 cm

Διάταση μήτρας & άνω 1/3 του κόλπου

- Μεγάλη ποσότητα αέρα με υγροαερικό επίπεδο (εικόνα μαζικής φυσομήτρας)
- Λεπτά, ακέραια τοιχώματα χωρίς μάζα ή λύση της συνέχειας
- Διατεταμένο ορθό με κόπρανα και περιορθικό εξωαυλικό αέρα → επιπλεγμένη stercoral colitis
- Χωρίς εντερική ισχαιμία ή πνευμοπεριτόναιο
- Ευρήματα υπέρ συριγγώδους επικοινωνίας ορθού – γεννητικού συστήματος

Έκβαση: Λόγω βεβαρημένης γενικής κατάστασης επιλέχθηκε υποστηρικτική αγωγή. Η ασθενής κατέληξε λίγες εβδομάδες αργότερα.

Εικόνα 2. ΑΤ με ενδοφλέβιο σκιαγραφικό. (Α) Οβελιαία: κεφαλοουραία διάσταση ~27 cm· διατεταμένο ορθό με περιορθικό εξωαυλικό αέρα (βέλος). (Β) Εγκάρσια: διαστάσεις ~18 × 13 cm, ήπια διάταση δεξιού ουρητήρα (βέλος), λόγω πιεστικών φαινομένων επί της ουροδόχου κύστης (δεν εικονίζεται).

Συζήτηση

Αέρας στο γεννητικό σύστημα: διαφορική διάγνωση

- Φλεγμονώδης νόσος της πυέλου / ενδομητρίτιδα
- Μεταβολές μετά από επέμβαση ή χειρισμούς
- Ορθοκολπικό συρίγγιο (εκκολπωματική νόσος, νόσος Crohn)
- Κακοήθεια
- Κατακρατηθέντα ξένα σώματα
- Φυσιολογικά στη λοχεία (έως 19% των περιπτώσεων)

Σε ηλικιωμένες ασθενείς χωρίς πρόσφατο χειρισμό, το εύρημα είναι παθολογικό μέχρις αποδείξεως του εναντίου.

Πιθανός παθοφυσιολογικός μηχανισμός

Νόσος Parkinson
γαστρεντερική δυσκινησία, αυτόνομη δυσλειτουργία[3]

↓

Χρόνια δυσκοιλιότητα
κοπρανώδης ενσφήνωση στο ορθό

↓

↑ Ενδοαυλική πίεση
ισχαιμία, νέκρωση και εξέλκωση τοιχώματος[2]

↓

Ορθογεννητικό συρίγγιο
επικοινωνία ορθού – ανώτερου γεννητικού συστήματος

↓

Μαζική συλλογή αέρα
διάταση μήτρας & άνω κόλπου που μιμείται απόφραξη εντέρου

Συμπεράσματα

1

Σπάνια οντότητα

Εξαιρετικά σπάνια αιτία εκτεταμένης παρουσίας αέρα στο γυναικείο γεννητικό σύστημα, πιθανώς λόγω συριγγίου στο πλαίσιο επιπλεγμένης stercoral colitis.

2

Διαγνωστική παγίδα

Η κλινική και η αρχική απεικονιστική εικόνα μπορεί να μιμηθεί απόφραξη εντέρου. Η αξονική τομογραφία είναι καθοριστική για τη σωστή διάγνωση.

3

Κλινική σημασία

Σε ηλικιωμένους ασθενείς υψηλού κινδύνου, το εύρημα υποδηλώνει προχωρημένη νόσο της πυέλου με δυσμενή πρόγνωση και απαιτεί έγκαιρη διερεύνηση.

Βιβλιογραφία

1. Wachsberg RH, Kurtz AB. Gas within the endometrial cavity at postpartum US: a normal finding after spontaneous vaginal delivery. Radiology. 1992;183(2):431-3. doi:10.1148/radiology.183.2.1561345

2. Serpell JW, Nicholls RJ. Stercoral perforation of the colon. Br J Surg. 1990;77(12):1325-9. doi:10.1002/bjs.1800771204

3. Warnecke T, Schäfer KH, Claus I, Del Tredici K, Jost WH. Gastrointestinal involvement in Parkinson's disease: pathophysiology, diagnosis, and management. NPJ Parkinsons Dis. 2022;8(1):31. doi:10.1038/s41531-022-00295-x

Επικοινωνία: evelyn.christod@gmail.com